

ДЕН НА МЕТАЛУРГА

Вече 7-мо десетилетие на 5 ноември българската металургична общност чества своя професионален празник – Ден на металурга. Това е ден на почит и признателност към хилядите металурзи, които ежедневно доказват своята отговорност, всеотдайност и висок професионализъм, превръщат производството на метали от дейност на миналото и настоящето, в дейност на бъдещето.

На този ден говорим за устойчиво развитие на българската металургия, за металите на „зеления преход“ като важен компонент от изпълнението на „зелената сделка“, необходими за постигане на въглероден неутралитет и дигитална трансформация. Европа и светът преминават към производство на енергия без въглеродни емисии, но в соларните инсталации, вятърните турбини, електромобилите и батериите потреблението на метали нараства десетки и стотици пъти. А за дигиталната трансформация са необходими нови редки метали и сплави. Това определя металургичната индустрия като значима, не само за националната икономика, но допринася и за осъществяване на климатичния преход, за суровинната независимост на Европа. Говорим за устойчиво развиваща се българска металургия, която заема достойно място на индустриалната карта на ЕС. Тя се характеризира с висока специализация в цветната металургия, която има 80 % дял от общото производство. В рамките на ЕС българските блокови цветни метали за 2020 г. представляват: за анодната мед 14.4 % и 8.4 % за електролитната мед, за олово на блок - 7.9 % и 4 % за цинка.

Световната пандемия от КОВИД 19 се отрази на целия икономически живот. Проблеми настъпиха и в металургичните производства - в логистиката на суровините и готовата продукция, недостиг на персонал за работа и за управление на непрекъсваемите процеси и др. Въпреки тези проблеми металургичният сектор през 2020 год. отчита подобри показатели спрямо предходната.

Производството на цветни метали и продукти от тях е увеличено, както по стойност на произведената продукция, така и по показателите в натура. През 2020 г. е отчетен ръст при:

анодна и електролитна мед – съответно от 108.1 % и 108.5 %

цинк – 101.4 %

олово – 103.6 %

прокат от мед и месинг – 104.1 %

алуминиев прокат – 105.0 %

Черната металургия в цяла Европа е силно засегната от епидемичната и последвалата икономическа криза. Стоманодобива в България също е повлиян от тези негативни процеси и през 2020 г. отчита спад в производството на:

течна стомана – с 14.5 % (средно за ЕС 12 %)

валцувани черни метали (ВЧМ) – 3.9 %

През 2020 г. са произведени 1 600 хил.тона блокови метали и валцувани продукти. Около 75-80 % от тях се реализират на външните пазари. Стойността на износа зависи от цените на международните пазари, които търпят големи колебания. Но през последните няколко години тази стойност възлиза на 8 – 9 млрд.лева и представлява 14- 15 % от стоковия износ на страната.

Металургичните производства, особено след направените мащабни инвестиции са високотехнологични, с намаляващ през годините персонал, но с завишени изисквания по отношение на образование, квалификация и умения. Общият брой на заетите лица по последни данни на НСИ е 14 581 човека. Назначени са по трудови договори на устойчиви работни места. Характерно за това производство е, че то създава допълнително над 60 000 хил.работни места в свързани и обслужващи дейности, като

логистика, търговска дейност, ремонти и др. Този факт и високото ниво на заплащане определя сектора като социално значим за страната. След информационните технологии и държавната енергетика най-високи разходи за труд на един работен час правят работодателите от цветната металургия. Черната металургия е на пето място. Средната работна заплата в цветната металургия е 2 пъти по висока от тази на преработващата промишленост (надвишава 2 500 лева). През 2020 год. и години назад **в производството и обработката на основни метали добавената стойност на един зает е над два пъти по-висока от средната в преработващата промишленост, а само за цветната металургията - 4 пъти.**

Постигнатите успехи и устойчивото развитие е резултат на направените почти 5 милиарда лева инвестиции в съвременни технологии и съоръжения, с върхови показатели за Европа и света. Затова металургичната индустрия в България започна своя „зелен преход“ още през първите години на 21 век, който продължава и до днес. Само през 2020 година големите металургични фирми инвестираха над 130 млн.лева, основно в добра работна и околна среда, в енергийна и ресурсна ефективност. Все повече се разширява продуктовата структура на предприятията за обработка на металите, произвеждат се компоненти с висока добавена стойност за автомобилната индустрия, за електрониката и електротехниката.

Състоянието и възможностите за бъдещо развитие на металургията са ценен потенциал на българската икономика. Този потенциал може да **бъде фактор и за ЕС, като страната ни заеме достойно място в „зеления преход“ и осигурява необходимите метали за въглеродния неутралитет и дигиталната трансформация. От нас зависи тази възможност да превърнем в реалност.**

05.11.2021

БАМИ